

Vähemmällä vähemmän

– Miten kehitysyhteistyömäärärahojen leikkaukset ovat vaikuttaneet kansalaisjärjestöjen työhön?

KEPAN TAUSTASELVITYKSET 44, 2016

ISBN

ISBN 978-952-200-245-7

ISSN

1796-6469

KIRJOITTAJA

Auli Starck

TAITTO

Teemu Kumpulainen

KANSIKUVA

Andrea Balogh

KEPA RY

Elimäenkatu 25–27

00260 Helsinki, Finland

+358 9 584 233

info@kepa.fi

kepa.fi

Tuettu ulkoministeriön kehitysyhteistyövaroin. Esitetyt mielipiteet ovat henkilökohtaisia eivätkä välttämättä edusta Kepan virallista kantaa.

Sisällys

Tiivistelmä	1
1. Johdanto	2
2. Leikkausten vaikutukset järjestöjen kehitysyhteistyöhön	4
3. Leikkausten vaikutukset järjestöjen viestintään, vaikuttamiseen ja globaalikasvatukseen	7
4. Leikkausten vaikutukset henkilöstöön ja vapaaehtoistyöhön	8
5. Leikkausten vaikutukset rahoitukseen ja varainhankintaan	10
6. Järjestöjen ainutlaatuinen työ vaakalaudalla	13
7. Onko muutos myös mahdollisuus?	14
Lähteet	15
Liite 1. Järjestöt, joiden vastauksia tai muuta materiaalia on hyödynnetty selvityksen teossa	16
Liite 2. Muuta järjestöjen kehitysyhteistyöleikkauksista kertovaa materiaalia	17

Tiivistelmä

VUOSI 2015 muistetaan suomalaisten kansalaisjärjestöjen keskuudessa synkkänä. Suomen hallitus teki historiallisen suuret ja äkilliset leikkaukset kehitysyhteistyömäärärahoihin, joiden takia myös kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyöstä leikattiin 43 prosenttia.

Leikkausten vaikutukset järjestöjen työhön ovat merkittävät. Kepan järjestöille tekemän kyselyn perusteella

- useita satoja hankkeita on jouduttu keskeyttämään, karsimaan tai jätetty kokonaan aloittamatta
- hyödynsaajien määrä on tippunut yli miljoonalla ihmisellä kehitysmaissa
- järjestöt ovat lopettaneet tai lopettamassa kokonaan toimintansa useissa kehitysmaissa
- erityisesti leikkausten nopea toimeenpano on vaikeuttanut järjestöjen työtä
- Suomessa tehty asennevaikuttaminen, kampanjointi ja viestintä on vähentynyt huomattavasti
- Suomessa on irtisanottu vähintään 50 työntekijää – henkilötyövuosia on menetetty vähintään kaksinkertainen määrä
- kehitysmaissa työskenteleviä suomalaisia ja paikallisia työntekijöitä on irtisanottu yli 360
- henkilöstön työmäärä ja stressitaso on noussut
- varainhankinnan rooli on korostunut järjestöjen työssä
- Suomen maine luotettavana kumppanina on kärsinyt kolauksen

Selvitykseen kerättiin tietoja noin 50 järjestöltä, mikä on vajaa kolmasosa viime vuonna ulkoministeriön tukea saaneista järjestöistä. Leikkausten kokonaisvaikutukset ovatkin vähintään selvityksessä esitettyä mittaluokkaa ja todennäköisesti vieläkin suuremmat.

Osa leikkausten vaikutuksista tulee näkyviin vasta myöhemmin, kun ulkoministeriö tekee uusia rahoituspäätöksiä pienemmästä potista ja järjestöt sopeutuvat uuteen rahoitustasoon.

Leikkausten myötä jää tekemättä järjestöjen ainutlaatuisia töitä esimerkiksi naisten, lasten ja vammaisten ihmisoikeuksien parantamiseksi, paikallisyhteisöjen tukemiseksi, nuorten ja naisten ammatillisen osaamisen ja yrittäjyyden lisäämiseksi sekä paikallisen kansalaisyhteiskunnan tukemiseksi ylipäätään.

Leikkausten myötä järjestöt ovat lisänneet yhteistyötä keskenään, tehostaneet toimintatapojaan ja laajentaneet rahoituspohjaansa aiempaa aktiivisemmin.

Vaikka päättäjät ja virkamiehet ovat valaneet uskoa järjestöihin leikkausten keskellä kannustamalla toimintojen tehostamiseen ja asettamalla tavoitteeksi “vähemmällä enemmän”, tosiasia on, että pienemmillä resursseilla saadaan vähemmän tuloksia aikaan.

1. Johdanto

JUHA SIPILÄN hallitus ilmoitti hallitusohjelmassaan keväällä 2015 leikkaavansa Suomen kehitysyhteistyömäärärahoja 200 miljoonalla eurolla ja lisäksi siirtävänsä varsinaisesta kehitysyhteistyöstä 130 miljoonaa euroa Finnfundin pääomakorotukseen ja muihin finanssisijoituksiin. Kesäkuussa ulkoministeriö ilmoitti¹, että kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyöstä leikataan 43 prosenttia eli 49 miljoonaa euroa vuoden 2016 alusta lähtien. Ohjelma- ja toimintatukea saavilta järjestöiltä leikattiin pääsääntöisesti noin 38 prosenttia, kun taas pienille ja keskisuurille järjestöille tarkoitettu hanketuen haku keskeytettiin ja viestintä- ja globaalikasvatustuen (VGK) haku peruttiin viime vuoden osalta.

Leikkaukset olivat suuri takaisku järjestöille, joiden työtä on tuettu ulkoministeriön budjetista kasvavassa määrin. Järjestöt kokosivat voimansa ja vetosivat kehitysyhteistyön puolesta muun muassa kansalaisadressin ja mielenilmauk-

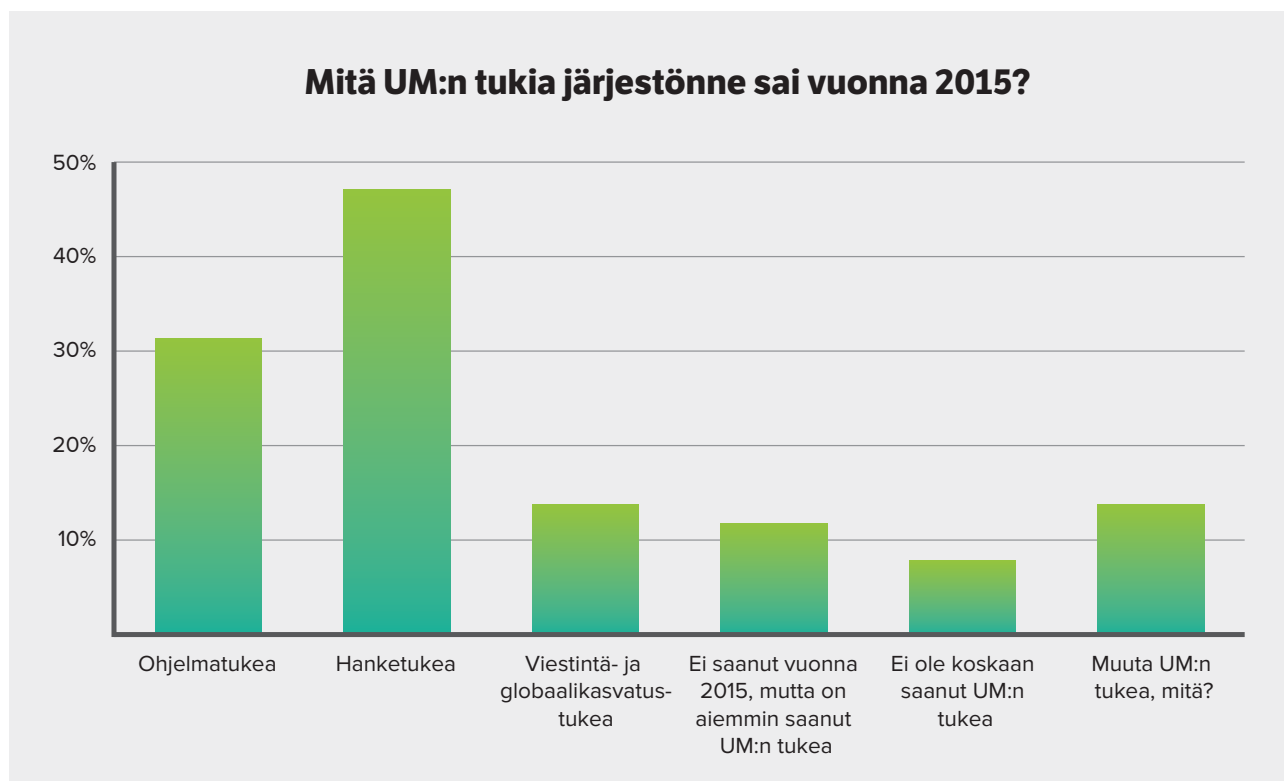
sen keinoin², mutta turhaan. Leikkaukset tulivat yhtä rajuna kuin pelättiin. Juuri leikkausten nopea toimeenpano on se, mitä järjestöt kritisoivat alusta alkaen – sopeutumisaikaa toimintojen hallitun alasajon tekemiseksi ei annettu.

Järjestöille oli alusta asti selvää, että leikkausten vaikutukset on dokumentoitava ja tuotava esiin. Muutoin ajan kuluessa ja järjestöjen toivuttua suurimmasta iskusta saataisi syntyä kuva, että toiminta jatkuu eivätkä leikkaukset tuntuneetkaan juuri missään. Kehitysjärjestöjen kattojärjestönä Kepa on ottanut tehtäväkseen selvittää leikkausten vaikutuksia järjestöjen ja niiden kumppaneiden toimintaan.

Selvitys tehtiin sähköisen kyselyn avulla, johon vastasi 48 järjestöä touko-kesäkuussa 2016. Noin 30 järjestöä vastasi lähes kaikkiin kysymyksiin. Lisäksi selvityksen teossa on hyödynnetty järjestöjen muuten toimittamia vastauksia ja järjestöjen verkkosivullaan ilmoittamia tietoja leikkausten

1 Ulkoministeriön uutinen 30.6.2015.

2 Kepan tiedote 8.9.2015.

Kuva 1. Selvitykseen osallistuneiden järjestöjen jakautuminen niiden saamaan ulkoministeriön tukimuodon mukaan. Osa järjestöistä on saanut useampaa tukea.

vaikutuksista. Selvityksessä on hyödynnetty yhteensä 51 järjestön antamia tietoja (ks. liite 1). Tämä on vajaa kolmasosa kaikista vuonna 2015 ulkoministeriön tukia saaneista järjestöistä. Viestintä- ja globaalikasvatustukea saaneita järjestöjä oli vastanneiden järjestöjen joukossa suhteellisen vähän, mikä voi johtua henkilöresurssien vähäisyydestä ja toisaalta kyselyn osumisesta samaan ajankohtaan Viestintä- ja globaalikasvatustuen haun kanssa.

Vastausten perusteella ei ole mahdollista antaa absoluuttisia lukumääriä esimerkiksi leikkausten takia ilman tukea jääneistä ihmisistä. Koska vastaajien joukossa ovat suurimmat ohjelmatukea saavat järjestöt ja monipuolinen joukko muita järjestöjä (ks. kuva 1), antaa selvitys kuitenkin kohtuullisen vähimmäisarvion leikkausten tähänastisista vaikutuksista.

Selvityksen teon yhteydessä moni järjestö muistutti, että osa leikkausten vaikutuksista on vasta edesspäin, kun kaikki mahdolliset säästöt on käytetty ja ulkoministeriön seuraavat leikatut valtionavustuspäätökset on tehty. Järjestöjen sopeutumiskeinot kuten kääntyminen muiden rahoittajien puoleen voivat myös muuttaa suomalaisten kehitysjärjestöjen roolia pysyvästi.

Leikkausten yhteydessä järjestöillekin on toisteltu muutoksen olevan myös mahdollisuus ja vakuutettu, että vähemmällä voi tehdä enemmän. Selvityksessä kysyttiin myös järjestöjen näkemyksiä leikkausten mahdollisista hyödyistä. Tehostaminen on jossain määrin mahdollista, mutta esimerkiksi ulkoministeriön ohjelmatukea saavista järjestöistä teettämän arvioinnin alustavat tulokset³ osoittavat, että järjestöjen työ on jo ollut tähän asti hyvinkin kustannus- tehokasta ja tuloksellista.

---

3 Stage O. et al 2016 (forthcoming).

2. Leikkausten vaikutukset järjestöjen kehitysyhteistyöhön

Vähemmän ja karsittuja hankkeita

Leikkausten takia järjestöt joutuivat lopettamaan kehitysyhteistyöhankkeita ja toimintoja aiottua aikaisemmin ja supistamaan jäljelle jääviä. Lisäksi järjestöt luopuivat aiotuista uusista ja jatkohankkeista tai siirsivät niiden aloitusta myöhemmäksi. Suurimmat järjestöt ovat lopettaneet 17–26 hanketta. Vastanneiden järjestöjen osalta keskeytettyjen hankkeiden yhteismäärä nousee yli sadan ja huomattavia supistuksia on tehty yli 200 hankkeeseen. Todelliset määrät ovat vieläkin suuremmat, kun ottaa huomioon, että kyselyyn vastasi alle kolmasosa kaikista viime vuosina ulkoministeriön tukia saaneista järjestöistä.

Vastaajat ilmoittivat, että yli 150 kehitysyhteistyöhanketta tai jatkohanketta jäi kokonaan aloittamatta. Näistä huomattava osa johtui erityissäätiöiden rahoituksen leikkauksista, mutta myös hanketuen hakukierroksen keskeyttämisestä. Tukea ehti keväällä 2015 hakea usea järjestö yhteensä 140 hankkeelle ja aikaisempina vuosina tukea oli myönnetty vuosittain noin 80 hankkeelle. Osa pienistä järjestöistä on leikkausten ja ulkoministeriön tukimuodoissa tapahtuneiden muutosten myötä päätynyt toistaiseksi lopettamaan toimintansa kehitysyhteistyöhankkeiden parissa, osa taas jatkaa pienimuotoisesti muun rahoituksen varassa. Oheiset sitaatit on poimittu kyselyn avovastauksista.

”Hakukierroksen keskeytys aiheutti pettymystä, kun hakemukset oli tehty turhaan ja niitä ei edes käsitelty. Useampi järjestö oli kuitenkin käyttänyt huomattavan määrän aikaa yhdessä kanssamme hankehakemusten valmisteluun.”

”Päätimme toteuttaa hankkeen [järjestön] omilla varoilla, jolloin vuosibudjetti on noin 20 % alun perin suunnitellusta.”

Järjestöt kokivat myös ristiriitaisena sen, että juuri nyt avun tarve maailmalla on suurimmillaan eivätkä järjestöt pysty vastaamaan siihen.

”Ristiriitaista on se, että rahoituksen vähentyessä kuitenkin avunpyyntöjen määrä on kovassa kasvussa. ... [järjestön] työlle on maailmalla juuri nyt entistä suurempaa kysyntää, kun konfliktit sekä niiden lieveilmiöt, pakolaisuus ja terrorismi, keskinäisriippuvaisessa maailmassa vain lisääntyvät ja monimutkaistuvat.”

Moni järjestö kertoi pyrkineensä turvaamaan varsinaisen kehitysyhteistyönsä ja kohdistaneensa leikkaukset Suomen kuluihin ja tukitoimintoihin. Leikkuri kohdistui usein hallintoon, hankesuunnitteluun, hankkeiden seurantamatkoihin ja evaluointiin, viestintään sekä toimintojen ja resurssien kehittämiseen. Silti järjestöt ovat joutuneet karsimaan myös toiminnoistaan kehitysmaissa. Osa on leikannut kaikesta, osa taas on valinnut muutaman isomman leikkauskohteen. Leikkauksien kohdistumiseen vaikuttivat myös sitoumukset muille rahoittajille, mahdollisuudet korvaavan rahoituksen löytymiseen sekä paikallisen kumppanin valmius ottaa vastuu toiminnoista suunniteltua aiemmin.

”Kaikkea tehdään vähemmän.”

”Jäljelle jäävissä ohjelmissa keskitytään tällä hetkellä jatkamaan kriittisiä toimintoja. Jäljellä olevissa maissa keskitytään pitämään prosessit toiminnassa pienemmällä liekillä. Tämä vaati innovatiivisuuden ja pilotoinnin keskeyttämistä hetkellisesti.”

”Olemme pyrkineet lopettamaan toimintamme ensisijaisesti sellaisissa paikoissa, joissa yhteistyökumppanimme on vahvistunut niin paljon, että pystyy jatkamaan toimintaa omillaan. Äkillinen tuen katkaisu aiheuttaa kuitenkin aina ongelmia. Hankkeita ei saatu välttämättä vietyä loppuun niin hallitusti kuin olisi sopinut toivoa.”

”[Leikatut] hankkeet olivat niitä parhaita hankkeitamme, jotka oli helppo rahoittaa muista lähteistä.”

Vähemmän hyödynsaajia

Hyödynsaajien määrä on laskenut leikkausten myötä huomattavasti. Suurimpien järjestöjen kohdalla leikkaukset ovat vähentäneet kullakin 150 000 – 300 000 ihmistä tuen piiristä. Kokonaismäärä nousee yli miljoonaan ihmiseen. Välillisesti leikkauksista kärsii vieläkin suurempi ihmismäärä kehitysmaissa. Osa järjestöistä kertoi, että he ovat muun rahoituksen avulla, kansainvälisen verkostonsa tuella ja/tai kohdentamalla leikkaukset kotimaan kuluihin pystyneet turvaamaan hankkeiden loppuunsaattamisen hallitusti ja minimoimaan leikkausten vaikutukset hyödynsaajiin. Ilman huomattavaa lisärahoitusta toimintojen volyyymi ja hyödynsaajien kokonaismäärä putoavat näilläkin järjestöillä tulevina vuosina.

Vähemmän toimintamaita

Leikkausten takia useat järjestöt ovat lopettaneet tai lopettamassa kokonaan toimintansa tietyissä maissa. Pienempien resurssien takia järjestöjen kannattaa keskittää toimintojaan, ja myös säästöjä on ollut helpompi saada lopettamalla isompia kokonaisuuksia ja esimerkiksi maatoimistoja. Useimmiten mainitut maat, joissa järjestöt lopettavat toimintansa, olivat Kenia, Nicaragua, Palestiina ja Vietnam. Alueista nousivat esiin Lätinalainen Amerikka, Kaakkois-Aasia ja Lähi-itä. Keskitulon maista on lähdetty herkemmin kuin kaikkein köyhimmistä maista. Eri järjestöt ovat päätyneet poistumaan eri maista, joten leikkausten jälkeenkin suomalaiset järjestöt toimivat noin 85 kehitysmaassa.

Luottamus ja maine koetuksella

Leikkaukset ovat aiheuttaneet pettymyksiä ja suurta epävarmuutta suomalaisten järjestöjen kumppaneille, etenkin jos suomalainen järjestö on ollut kumppanin ainoa

tukija. Erityisesti leikkausten kiireellisyys on ollut haaste ja aiheuttanut jopa turhia epäilyjä korruptiosta tai muista epäselvyyksistä. Myös Suomen maine luotettavana kumppanina on kärsinyt kolauksen, vaikka yleensä kumppanit ymmärsivät leikkausten olleen Suomen hallituksen päätös eivätkä johtuneet suomalaisesta järjestöstä.

Jotkut järjestöt ovat kyenneet järjestämään kumppaneilleen uusia rahoittajia ja yhteistyötahoja. Usea järjestö mainitsi huolen kumppaneiden selviytymisestä, henkilöstön irtisanomiset kohdemaassa ja surun pitkäaikaisten kumppanuuksien päättymisestä.

"Monet kumppanimme olivat todella tiukilla leikkausten seurauksena ja olivat erityisen vihaisia ja pettyneitä suunnattoman kireästä aikataulusta. Monet kumppanit pitivät epäreiluna, ettei heille annettu aikaa sopeuttaa toimintaa ja ihmettelivät Suomen hallituksen kiirettä leikkausasiassa. Vaikutukset yhteistyöhön ovat moninaiset, etenkin luottamus suomalaisiin vakaina ja sitoutuneina kumppaneina sai suuren kolauksen ja luottamuksen rakentaminen uudelleen vie paljon aikaa."

"Leikkaus söi mainettamme ja luottamusta paikallisten kumppaneiden ja yhteisöiden suhteen. Tämä näkyi esim. suunnitteilla olevien hankkeiden peruuntumisena."

"Kumppanit joutuivat ottamaan haltuunsa osan toiminoista noin yksi vuotta etuajassa."

"[Järjestö] on kuitenkin tehnyt alasajot ja supistustoimet eettisesti ja vastuuntuntoisesti niin, että kumppanit eivät ole joutuneet suoraan puille paljaille. Tilanne on vaikea, henkisesti ja toiminnallisesti."

Afriikka	Aasia	Keski- ja Etelä-Amerikka
Angola	Intia	Brasilia
Benin	Jordania	Honduras
Burkina Faso	Kiina	Guatemala
Gambia	Laos	Nicaragua
Etiopia	Libanon	Peru
Kenia	Nepal	Uruguay
Kongon Demokraattinen tasavalta	Pakistan	Alueellinen työ Keski-Amerikassa
Liberia	Palestiina	
Mosambik	Sri Lanka	
Nigeria	Syyria	
Niger	Thaimaa	
Norsunluurannikko	Turkki	
Sierra Leone	Vietnam	
Swazimaa	Alueellinen työ Mekongilla	
Tansania		
Uganda		
Alueellinen työ Länsi-Afrikassa		

Taulukko 1. Maat, joissa yksittäiset järjestöt ovat lopettaneet tai lopettamassa toimintansa leikkausten takia.

Osa hankkeista jatkuu ennallaan

Ne järjestöt, joille oli myönnetty hanketukea vuodelle 2016 tai 2017 asti, ovat toistaiseksi selvinneet vähillä vaikutuksilla. Nämäkin järjestöt kokivat kuitenkin pettyneensä siihen, miten kehitysyhteistyöhön Suomessa nyt suhtaudutaan.

"Leikkaukset eivät vaikuta käynnissä oleviin hankkeisiimme, joten toiminta jatkuu vielä tämän vuoden normaalisti. Reaktio leikkauksiin oli pettymys ja kummeksunta miten kehitysyhteistyö voidaan nähdä tarpeettomana tällaisina aikoina, kun pakolaiskysymys on näin vahva."

Ne järjestöt, jotka eivät ole saaneet (tai edes hakeneet) ulkoministeriön tukea, kertoivat, etteivät leikkaukset ole käytännössä vaikuttaneet mitenkään niiden toimintaan.

"Käynnissä olevaan omarahoitteiseen hankkeeseen leikkaus ei vaikuttanut, jatkamme kumppanin kanssa aiemman sopimuksen mukaisesti mutta emme pystyneet laajentamaan hanketta."

"Toimimme täysin vapaaehtoisvoimin palkatta Suomessa ja myös Intiassa kumppanijärjestömme toimii vapaaehtoisvoimin palkatta. Kehitysapurahojen leikkaukset eivät ole vaikuttaneet toimintaamme mitenkään."

3. Leikkausten vaikutukset järjestöjen viestintään, vaikuttamiseen ja globaalikasvatukseen

Kotimaan työstä leikattu eniten

Kuten kehitysyhteistyöhankkeiden kohdalla, myös järjestöjen tekemään kehitysviestintään, globaalikasvatukseen, vaikuttamistyöhön ja kampanjointiin on kohdistunut isoja leikkauksia. Kyselyn vastausten perusteella suurimmat vaikutukset näkyvät juuri näissä toiminnoissa. Ulkoministeriön aiemmin vuosittain järjestämä viestintä- ja globaalikasvatustuen (VGK) hakukierros peruttiin kokonaan vuonna 2016, mikä seisautti monen 1–2-vuotista tukea saaneen järjestön toiminnan. Vuonna 2015 VGK-tukea sai 42 järjestöä, joista 13 myös vuodelle 2016.

Monet kehitysyhteistyötä tekevät järjestöt kertoivat priorisoineensa tuen kehitysmaissa, jolloin näiden järjestöjen leikkauskohteeksi päättyi usein nimenomaan Suomessa tehty asennevaikuttaminen, kampanjointi ja viestintä. Viestintän kohdalla useat järjestöt mainitsivat keskittyvänsä sähköiseen mediaan kustannussyistä.

”Järjestöllämme ei ole lainkaan globaalikasvatustyötä vuonna 2016. Tämä tarkoittaa sitä, että emme tuota opetusmateriaalia, tee kouluvierailuja, kouluta vapaaehtoisia tai opettajia.”

”Pitää etsiä halvempia keinoja ihmisten tavoittamiseksi, käytännössä esim. Internet painottuu enemmän mikä saattaa jättää tärkeitä kohderyhmiä vähemmälle huomiolle.”

”Lehden ilmestymistiheys ja levikki vähenivät noin puoleen (50 %). Nyt ilmestyy kaksi kertaa vuodessa pienemmälle joukolle. Viestinnän toimintabudjetti vähenee myös noin puoleen (50 %). Se näkyy ennen kaikkea tapahtumien järjestämisessä ja ostopalvelujen tilaamisessa (selvitykset, videot, artikkelit yms.)”

Ilmapiiri ja turvapaikanhakijat luovat painetta kotimaantyöhön

Rahoitusleikkausten lisäksi monet järjestöt vastasivat ilmaisiin muutoksiin vaikuttaneet toimintaansa kielteisesti. Toisaalta osa järjestöistä koki, että muutosten tuomiin uusiin haasteisiin voi suhtautua myönteisestikin. Kotimaassa tehtävää asennevaikuttamista pidetään juuri nyt ajankohtaisena ja tärkeänä. Järjestöihin kohdistuu myös paineita kertoa yhä tarkemmin ja laajemmalle yleisölle kehitysyhteistyönsä tuloksista⁴. Turvapaikanhakijoiden määrän kasvu muutti joidenkin järjestöjen painopistettä kotimaantyön suuntaan ainakin tilapäisesti.

”Toinen merkittävä tekijä toiminnan muutoksissa on yhteiskunnallisen ilmapiirin muutos nykyhallituksen aikana. Tämä vaikuttaa lähinnä globaalikasvatuksen ja tiedotuksen haasteisiin, mutta enemmänkin positiivisesti haastaen.”

”Arvot ovat muuttuneet kovemmiksi. Kaiken pitää olla isoa ja tuottoisaa. Pieni, mutta työhönsä ja sen jatkuvuuteen sitoutunut ei juuri tunnu saavan arvostusta.”

”Suuret turvapaikanhakijoiden määrät lisäsivät tarvetta vaikuttamistyöhön, tiedotukseen ja kotimaan hanketyöhön.”

⁴ Esimerkiksi Ritva Reinikan (2015) riippumaton selvitys Suomen kehitysyhteistyön tuloksellisuudesta.

4. Leikkausten vaikutukset henkilöstöön ja vapaaehtoistyöhön

Järjestöissä irtisanomisia ja sopeutuksia

Kehitysyhteistyömäärärahojen leikkauksilla on ollut suuri vaikutus kehitysjärjestöissä työskenteleviin. Kyselyn vastausten perusteella Suomessa on irtisanottu vähintään 50 työntekijää, ja kehitysmaissa työskenteleviä suomalaisia ja paikallisia työntekijöitä on irtisanottu yli 360. Todelliset henkilöstövaikutukset ja henkilötyövuosien menetykset ovat irtisanottujen lukumäärää huomattavasti suuremmat – kyselyn vastausten perusteella vähintään kaksinkertaiset – sillä monissa järjestöissä henkilökuntaa on lomautettu ja osa-aikaistettu sekä tehtäviä ja sijaisuuksia on jätetty täyttämättä. Sopeutumistoimiin ovat kuuluneet myös eläkejärjestelyt ja ulkoistukset. Lisäksi rahoituksen epävarmuus on vaikuttanut henkilöstön työhyvinvointiin. Muutosten myötä järjestöissä on menetetty asiantuntemusta ja osaamista. Osa irtisanotuista ja irtisanoutuneista on päätenyt vaihtamaan kokonaan alaa.

”Leikkausten vaikutukset henkilöstöön Suomessa ovat olleet valtavat. Irtisanottujen ja eläkkeelle jäävien lisäksi koko henkilöstö päätettiin lomauttaa 2016–2018 kahdeksi viikoksi vuosittain. Lisäksi työmäärä on leikkausten jälkeen ollut iso jäljelle jääneillä, koska kaikkia hankkeita ja toimintoja ei ole voitu lopettaa välittömästi, vaikka henkilöstöä onkin vähennetty.”

”Kehitysmaissa kumppanijärjestöjen henkilöstö leikkasi mieluummin omia palkkojaan kuin irtisanoi henkilöstöä.”

”Great sense of insecurity while waiting for the full effect of the cuts to be announced, both in Finland and abroad. Lack of motivation to begin planning for the funding round in 2016 since it was a long time before NGOs heard the full details of the application process and even whether there would be a funding round!”

”Vuoden tauko hankkeiden välillä tarkoittaa hankekumppanillemme sitä, että osaava henkilöstö saattaa ”karata” toimettoman vuoden aikana muualle, jos kumppanille ei ole tarjota kaikille töitä vuoden ajaksi.”

”Järjestömme muutti pienempiin toimitiloihin ja luopui osasta ostopalveluja. Kotimaan henkilöstön työsuhteiden epävarmuus ja lomautukset vaikuttavat väistämättä työn laatuun heikentävästi.”

Työmäärä on lisääntynyt

Moni vastaaja koki, että jäljellä olevan henkilöstön työmäärä on lisääntynyt. Syinä tähän nähtiin muun muassa leikkausten toteutuksen suunnittelun vaatima työmäärä, lisääntynyt paine osoittaa tuloksia ja kerätä omarahoitusta sekä ulkoministeriön järjestörahoitukseen liittyvät vaatimukset ja isot muutokset.

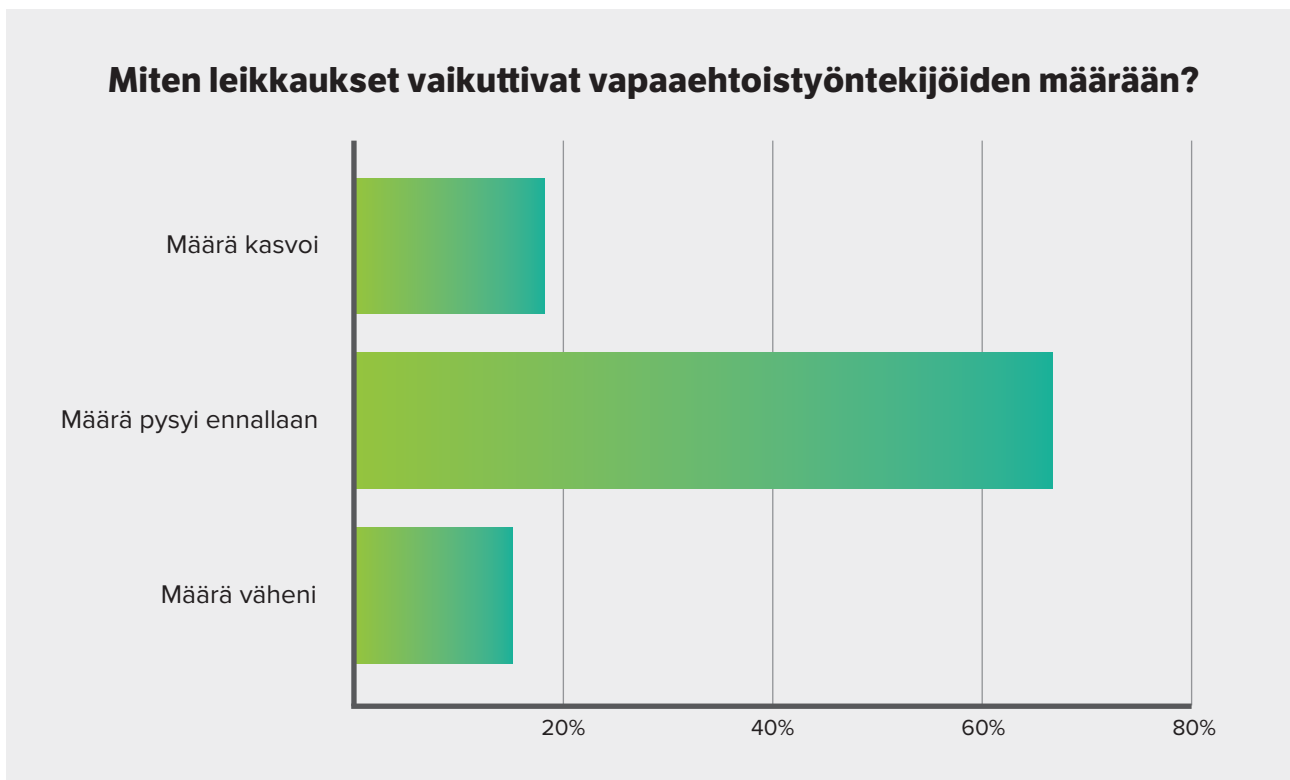
”Työntekijöillä on stressitaso korkealla, kun hankkeiden vaikuttavuutta pitäisi lisätä ja tehdä tulosta, mutta kehitysyhteistyössä vaan kaikki ottaa oman aikansa ja nopeita, mitattavia ja kestäviä tuloksia ei ole helppoa saada aikaan lyhyen tähtäimen ajattelulla ja muutaman vuoden hankkeilla. Lisääntynyt byrokratia vaatisi enemmän resursseja, mutta kun resursseja entisestään vähennetään, työt kasautuvat muutaman harteille ja se lisää stressiä.”

”[Ulkoministeriössä] uudistuksia tehdään valtavalla vauhdilla, paljon käytännön ja arjen tosiasioita unohtaen. Suomen taloudellinen tilanne ja UM:n leikkaukset ovat johtaneet muiden rahoittajien etsintään. ... Työmäärä on lisääntynyt täten paljon, vaikka henkilöstöä on pitänyt leikata. UM näyttää unohtaneen tämän myös. Heille on vain omien henkilöstöleikkausten vaikutus tärkeää, vaikka sama tilanne on järjestöissäkin. UM:n teettämä 3-vaiheinen evaluaatiokierron on myös tuonut lisätyötä, mutta erityisesti sen toteutuksen aikataulu vaikuttaa epäreilulta.”

Vapaaehtoistyöntekijöitä riittää edelleen

Vapaaehtoisten työntekijöiden määrä on järjestöissä pysynyt suurin piirtein ennallaan leikkauksista huolimatta. Kiinnostus vapaaehtoistyöhön on joidenkin järjestöjen kohdalla lisääntynyt. Muutamat vastaajat taas kertoivat, etteivät leikkausten takia pysty enää koordinoimaan vapaaehtoistyötä kuten ennen.

"Ihmisten kiinnostus kehyä kohtaan on tuntunut lisääntyvän, koska olemme saaneet enemmän kyselyjä vapaaehtoistyöstä kuin ennen."

Kuva 2. Leikkausten vaikutukset vapaaehtoistyöntekijöiden määrään.

5. Leikkausten vaikutukset rahoitukseen ja varainhankintaan

Leikkaukset koskevat lähes kaikkia järjestöjä

Ulkoministeriön rahoituksesta kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyöhön ja kehityskysymyksiin liittyvään kotimaantööhön leikattiin vuoden 2016 alussa 49 miljoonaa euroa eli 43 prosenttia. Järjestöjen tasolla leikkaus vaihteli paljon. Sadan prosentin leikkaus koski niitä järjestöjä, joiden hanketuki loppui vuoteen 2015, sillä vuoden 2016 hakukierros keskeytettiin. Sama pätee monia viestintä- ja globaalikasvatustukea saaneita järjestöjä.

Ohjelmataukea saaneiden järjestöjen leikkaukset olivat pääsääntöisesti 38 prosenttia, mutta vaihtelua oli todellisuudessa 28 ja 47 prosentin välillä. Suurin järjestökohtainen leikkaus oli lähes viisi miljoonaa euroa.

Ne järjestöt, joiden hanketuki ja/tai viestintä- ja globaalikasvatustuki jatkuu ennallaan vuosille 2016 tai 2017 asti, ovat selvinneet toistaiseksi ilman rahoitusvaikutuksia. Osa näistäkin järjestöistä on toisaalta jäänyt ilman hakemaansa lisärahoitusta uusille tai jatkohankkeille. Tulevina vuosina hankerahoitusta on jaossa entistä vähemmän, joten moni vastaaja korostikin näiden leikkausten olevan vielä edessä. Nollaleikkauksin ovat selvinneet myös ne pääsääntöisesti hyvin pienet järjestöt, jotka eivät ole ulkoministeriön tukea saaneetkaan.

Laaja rahoituspohja ja varainhankinta korostuvat

Leikkausten vaikutukset järjestön kokonaisbudjettiin vaihtelevat sen mukaan, miten laaja rahoituspohja järjestöllä on. Leikkausten myötä moni järjestö onkin havahtunut siihen, miten haavoittuvaksi riippuvuus yhdestä ainoasta rahoittajasta – tässä tilanteessa ulkoministeriöstä – järjestön tekee. Muu rahoitus pehmentää leikkausten vaikutuksia järjestöjen talouteen ja toimintaan.

Suuri riippuvuus valtionrahoituksesta kehitysyhteistyössä on toisaalta tiedostettu jo kauemmin; nyt riski realisoitui karmealla tavalla.

Järjestöt keräävät jo nyt merkittävän määrän rahaa kehitysyhteistyöhön. Ulkoministeriön avustukset edellyttävät pääsääntöisesti 15 prosentin omarahoitusta. Hanketuen kohdalla puolet omarahoituksesta voi kattaa vapaaehtoistyöllä tai tavaralahjoituksilla. Vammaishankkeissa vaatimus on 7,5 prosenttia, erityissäatiöillä ja kattojärjestöillä on puolestaan omat kriteerinsä. viestintä- ja globaalikasvatustuesta otettiin vuonna 2015 käyttöön 7,5 prosentin rahallinen

omavastuuosuus.

Kyselyyn vastanneiden 30 järjestön ulkoministeriölle raportoima omarahoitus on yhteensä noin 10,6 miljoonaa euroa ja vapaaehtoistyö noin 24 000 tuntia. Tämän lisäksi 28 järjestöä kertoi keräävänsä kehitysyhteistyöhön yhteensä 19,3 miljoonaa euroa ja tekevänsä vapaaehtoistyötä yli lähes 12 000 tuntia. Tavaralahjoitusten arvo on muutamissa tuhansissa euroissa. On muistettava, että kehitysyhteistyötä tekee yli 200 suomalaisjärjestöä, joista 166 sai ulkoministeriön tukea vuonna 2015. Järjestöjen itse kehitysyhteistyöhön keräämän rahoituksen voidaan hyvin arvioida olevan vähintään kaksinkertainen eli noin 60 miljoonaa euroa vuodessa ja vastaavasti järjestöissä tehdyn vapaaehtoistyön yli 70 000 tuntia.

Vuonna 2015 Kepa teki selvityksen⁵ järjestöjen itse kehitysyhteistyöhön keräämästä rahoituksesta, jossa arvioitiin suomalaisten järjestöjen kanavoivan ulkoministeriön tukien lisäksi kehitysyhteistyöhön vuonna 2014 jopa 90 miljoonaa euroa ja vapaaehtoistyötä noin 90 000 tuntia. Selvitykset on tehty eri tavoin, mutta ne osoittavat joka tapauksessa järjestöjen rahoittavan kehitysyhteistyötä enemmän kuin pelkkä ulkoministeriön vaatima omarahoitus. Monen molempiin kyselyihin vastanneen järjestön vastauksessa näkyi laskua vuoden takaiseen omarahoitukseen. Järjestöjen varautuminen leikkauksiin omarahoitusta säästämällä on voinut myös vaikuttaa siihen, että vuonna 2015 omarahoitusta on raportoitu ja käytetty aiempaan vähemmän.

Kehitysyhteistyömäärärahojen leikkausten takia järjestöt ovat kääntäneet katseensa kohti uusia rahoituslähteitä sekä kotimaassa että ulkomailla. Varainhankintaan panostaminen mainittiin monessa vastauksessa järjestöjen selviytymiskeinona. Sama tulos nousi esiin Vastuullinen Lahjoittaminen VaLa ry:n, Kepan ym. teettämässä selvityksessä⁶ aiemmin tänä vuonna, jonka tulosten mukaa kehitysjärjestöjen tavoitteena on jopa kaksinkertaistaa varainhankinnan tuotot tulevina vuosina.

”Leikkausten johdosta [järjestön] vuoden 2016 merkittävänä tavoitteena on kaksinkertaistaa varainhankinnan tuotoilla rahoitettava osuus budjetista.”

5 Rentola J et al 2015.

6 Taloustutkimus 2016.

Varainhankinta vaatii kuitenkin myös aikaa ja osaamista. Heikentynyt taloustilanne on näkynyt monilla järjestöillä lahjoittajien ja yhteistyökumppaneiden tukimaksujen vähenemisenä – jotkut järjestöt ovat puolestaan saaneet aiempaa enemmän lahjoituksia. Ulkomainen rahoitus, mukaan lukien EU-rahoitus, vaatii usein hyviä verkostoja ja huomattavaa omarahoitusta. Paljon puhuttu yritysyritys yhteistyö kiinnostaa monia, mutta ei ole toistaiseksi näkynyt juuri rahoituksena.

”Omarahoituksen kerääminen pienelle järjestölle on erittäin haasteellista ja se vie paljon aikaa ja henkilöresursseja (joita ei ole, eli kaikki tehdään oman työn ohella). Ja nyt se on entistä pakollisempaa saada kasaan, jotta vältymme lomautuksilta/muilta vähennyksiltä.”

”Syksyllä, kun suuret leikkaukset olivat tapetilla paljon ja julkisessa keskustelussa, lahjoituksia tuntui tulevan enemmän. Nyt keväällä, kun keskustelu on laantunut, on lahjoitukset vähenneet. Kilpailu lahjoittajista on koventunut eikä järjestöllämme ole resursseja panostaa tähän enemmän.”

”Valtionleikkaukset vaikuttivat välillisesti EU-rahoituksen hakuun (jonka kriteereissä on mm. maksuvalmiustunnusluvun minimiehto).”

”Yritysyritys yhteistyötä pitäisi kehittää, mutta yrityksillä(kään) ei tunnu olevaan rahaa/halua tukea pienten järjestöjen projekteja tarpeeksi, vaan yhteistyötä tehdään isojen ja tunnettujen järjestöjen kanssa.”

Uudet rahoittajat muuttavat työn luonnetta

Vaikka rahoituspohjan laajeneminen nähdään pääasiassa myönteisenä asiana, on siltäkin kääntöpuolensa. Moniin muihin rahoittajiin nähden ulkoministeriön tuet ovat olleet tähän asti järjestöjen kannalta joustavia ja luotettavia. Monien eri rahoittajien erilaisiin vaatimuksiin vastaaminen voi lisätä järjestöjen hallinnollista työtä ja korostaa varainhankinnan roolia koko järjestön työssä. Hanketyyppinen rahoitus ei välttämättä kata kaikkea järjestön tärkeäksi katsomaa työtä. Vastauksissa nousi esiin myös suomalaisuuden tuoman lisäarvon heikkeneminen. Lisäksi esille tuotiin

	Samaa mieltä	Osittain samaa mieltä	Osittain eri mieltä	Eri mieltä	En osaa sanoa	Vastaajia
a) Olemme aktiivisesti etsineet uusia rahoittajia kotimaasta	43%	27%	9%	18%	3%	33
b) Olemme aktiivisesti etsineet uusia rahoittajia ulkomailta	16%	26%	7%	48%	3%	31
c) Yksittäiset lahjoitukset järjestömme kehitysyhteistyöhön ovat lisääntyneet	10%	50%	10%	17%	13%	30
d) Yksittäiset lahjoitukset järjestömme kotimaantyöhön ovat lisääntyneet	3%	17%	20%	43%	17%	30
e) Pitkäaikaisten lahjoittajien määrä järjestömme kehitysyhteistyöhön on lisääntynyt	7%	30%	10%	37%	16%	30
f) Pitkäaikaisten lahjoittajien määrä järjestömme kotimaantyöhön on lisääntynyt	3%	7%	23%	47%	20%	30
g) Yritysyritys yhteistyön kautta saatu rahoitus on lisääntynyt	10%	19%	13%	48%	10%	31

Taulukko 2. Leikkausten vaikutukset varainhankintaan ja lahjoituksiin.

huoli siitä, että varainhankinnan korostuminen suosii isoja tunnettuja järjestöjä, jolloin pienten, vapaaehtoisvoimin toimivien järjestöjen työ jää helposti kilpailussa alakynteen.

"Lahjoittajat ja rahoittajat kohdentavat kuitenkin lahjoituksia/rahoituksiaan kasvavassa määrin, jolloin "vapaan rahan" määrä on suhteellisenä lukuna aikaisempaa pienempi, ja kansainvälisten rahoittajien tuki on pääosin yksittäisille hankkeille. Tämä yhtälö tuottaa ongelmia mm. kansainvälisten rahoittajien omarahoitusosuuksien ja kotimaantoimintojen kattamisessa."

*"Suurin yksittäinen vaikutus [järjestön] työssä näkyy suomalaisen tuen ja sitä kautta suomalaisuuden vähene-
misenä. Tällä on monia vaikutuksia [järjestön] ohjelmatoimintaan."*

"Leikkausten myötä myös varainhankinnan merkitys on noussut organisaatiossa yhä tärkeämmäksi, ja siihen liittyvää strategiaa sekä mahdollisia investointeja pohditaan yhä enemmän."

"Järjestöjen kotimaan varainhankinta näyttää keskittyvän entistä enemmän järjestöille, joilla on iso brändi ja rahaa hoitaa varainhankintaa ammattimaisesti."

7. Onko muutos myös mahdollisuus?

Sopeutuminen jatkuu

Selvitäkseen leikkauksista mahdollisimman pienin vaikutuksin järjestöt ovat kehittäneet monenlaisia sopeutumiskeinoja. Osa järjestöistä on pystynyt kattamaan osan leikkauksista pääomallaan, omarahoituksellaan ja vapaaehtoistyöllä. Moni järjestö on panostanut uusien hankekemusten tekemiseen. Sopeutuminen on järjestöissä vielä kesken. Vastauksissa kuvastui silti selvä tarve keskittyä tulevaan.

"Jatkettavissa hankkeissa on jouduttu tekemään supistuksia ja etsimään lisärahoitusta. On ollut pakko sopeutua ja yrittää tehdä parhaansa vähenevillä resursseilla. Sekä pohjoisessa että etelässä aikaa on mennyt todella paljon sopeuttamiseen ja kriisitilanteesta selviämiseen."

"Pakko on vain jatkaa eteenpäin ja tehdä asioita enemmän vapaaehtoistyönä, mikä vaikuttaa työn jälkeen ja heikentää saavutettuja tuloksia."

"Vuosi 2015 oli järjestöllemme sen historian vaikein ja sen vaikutukset näkyvät vielä pitkään. Tästä huolimatta olemme kääntäneet katsemme tulevaisuuteen."

"Kyllä meidän kaikkien järjestöjen on syytä katsoa peiliin: Suomessa on eduskuntaa myöten hyvin vanhanaikainen käsitys kehitysyhteistyöstä. Puhutaan edelleen Valmetin pelloilla ruostuvista traktoreista, ja se sentään tapahtui kai 1960-luvulla! On siis satsattava enemmän siihen, mitä saamme aikaan kehitysyhteistyöllä ja mitä kehitysyhteistyö on tänä päivänä."

Jotain hyvääkin

Vaikka järjestöt toivat vastauksissaan esille lähinnä leikkausten negatiivisia vaikutuksia, on muutoksessa nähtävissä jotain hyvääkin. Hyötynä nähtiin tarve keskittää ja tehostaa toimintoja sekä samalla kehittää toimintaa. Osa vastaajista tosin kritisoi leikkausten johtaneen selviytymistaisteluun, jossa kaikki kehittäminen on jäissä. Myös havainto järjestöjen haavoittuvuudesta nousi tässäkin esiin.

"Hyötynä ehkä se, että meidän on nyt välttämätöntä fokusoida toimintaamme entistä tarkemmin tiettyihin maihin. Sitä oltiin tekemässä muutenkin ja prosessi oli hyvässä

vauhdissa, mutta nyt se oli tehtävä kertarysäyksellä, mikä tietysti taas on huono asia."

"Joudumme muuttamaan pienempiin tiloihin ja samalla olemme päättäneet kehittää toimitilojamme ja toimintatapojamme."

"Olemme myös kehittäneet omaa toimintaamme, etsineet synergiaetuja ja edullisempia toimintavaihtoehtoja yhdessä muiden rahoittajien ja alan toimijoiden kanssa."

"Lehtemme muuttaminen verkkolehdeksi on tehnyt [lehden] tekemisestä vapaaehtoisillemme avoimemman prosessin, kun aikaisemmin tiivis ja kovalla kiireellä yhtä painosta varten työskennellyt toimitustiimi on korvautunut joustavammalla tavalla, jossa vapaaehtoiset voivat pitkin vuotta ehdottaa juttujaan julkaistaviksi."

"Vapaaehtoistyöhön pohjautuvassa hankkeessa välivuosi antaa jotain hengähdysaikaa."

"Leikkaukset opettivat sen miten haavoittuvassa asemassa järjestöt ovat, jos ne ovat riippuvaisia yhdestä rahoituslähteestä. Opittiin myös, että riippumatta poliittisista julki-lausumista konkreettiset päätökset voivat olla jotain ihan muuta ja tilanne järjestöjen kannalta voi heiketä hyvinkin nopeasti."

Uusia mahdollisuuksia tarjoaa erityisesti lisääntynyt yhteistyö järjestöjen kesken niin kotimaassa kuin kansainvälisesti.

"Järjestöt tekevät yhteistyötä aiempaa enemmän. On löytynyt samoilla periaatteilla toimivia järjestöjä, joiden kanssa on tehty uusia hankehakemuksia."

"Järjestöjen kesken leikkaukset saivat aikaan voimakkaan yhtenäisyyden kokemuksen kriisin kohdatessa. Kaikki tunsivat, että yhdessä voimme vaikuttaa vaikuttavammin."

Lähteet

Kepa (2015) Kehitysyhteistyöleikkausten vastustajat kerääntyivät Katajanokalle – hallitus tullaan muistamaan järjestöjen pitkäjänteisen työn alasajosta. Tiedote 8.9.2015. Helsinki. <http://www.kepa.fi/uutiset/11567> (11.7.2016)

Reinikka R & Adams J W (2015) *Results on the Ground? – An Independent Review of Finnish Aid*. Ministry for Foreign Affairs of Finland, Helsinki. <http://formin.finland.fi/public/default.aspx?contentid=329571&nodeid=49540&contentlan=1&culture=fi-FI> (11.7.2016)

Rentola J et al (2015) *Miljoonien aktiivisten kansalaisten maa – Selvitys suomalaisjärjestöjen kehitysyhteistyörahoituksesta*. Taustaselvitys 42. Kepa, Helsinki. http://www.kepa.fi/sites/kepa.fi/tiedostot/julkaisut/kepa_miljoonien-aktiivisten-kansalaisten-maa.pdf (11.7.2016)

Stage O, Brusset E, Mäkelä M & de la Rosa T (2016, forthcoming) *Evaluation of the Program Based Support Through Finnish Civil Society Organizations*. DRAFT Synthesis Report. Ministry for Foreign Affairs of Finland, Helsinki.

Taloustutkimus (2016) *Kansalaisjärjestöjen taloudellisten toimintaedellytysten nykytila 2016*. Tutkimusraportti. Helsinki. http://www.vala.fi/userData/vala/KOOSTE_Kansalaisjarjestojen_taloudellisten_toimintaedellytysten_nykytila_2016_RAPORTTI.pdf (11.7.2016)

Ulkoministeriö (2015) *Muutoksia kansalaisjärjestöjen tukiin ensi vuodesta alkaen*. Uutinen 30.6.2015. <http://formin.finland.fi/public/default.aspx?contentid=329271&nodeid=49362&contentlan=1&culture=fi-FI> (11.7.2016)

Liite 1. Järjestöt, joiden vastauksia tai muuta materiaalia on hyödynnetty selvityksen teossa

Abilis-säätiö sr
African Diaspora Finland
Agran koululaiset
Arabikansojen ystävyysseura ry AKYS
CMI
Dodo ry
Fida International
Filantropia ry
Green Living Movement Suomi y
Helsingin yliopiston ylioppilaskunta
Hyvinkään kehitysmaayhdistys ry
Interpedia
Kansainvälinen vapaaehtoistyö ry
Kansalaisjärjestöjen ihmisoikeussäätiö
Kehitysvammaliitto ry
Kepa
Kirkon Ulkomaanapu
Kuurojen Liito
Käymäläseura Huussi ry
Lempäälän NMKY
Lions Club Helsinki Worldwide ry
Lähetysyhdistys Kylväjä
Lääkärin sosiaalinen vastuu ry
Maan ystävät ry.
Marttaliitto ry
Martyrkyrkans vänner
Msingi-seura ry
Pelastakaa Lapset ry
Plan International Suomi
Psykologien Sosiaalinen Vastuu ry
Reilu kauppa ry
Solidaarisuus
SOS-Lapsikylä
Suomen 4H-liitto
Suomen Ammattiliittojen Solidaarisuuskeskus SASK
Suomen Baptistikirkko
Suomen Caritas ry
Suomen Liikemiesten Lähetysliitto Ry
Suomen Lähetysseura
Suomen OneWorld-portaaliyhdistys
Suomen Pakolaisapu
Suomen Partiolaiset - Finlands Scouter ry
Suomen Piipiaseura ry
Suomen Somalia-verkosto
Suomen Vapaakirkko
Suomen World Vision ry
Suomi-Syyria ystävyysseura ry SSYS
Taksvärkki ry Dagsverke rf
Tampereen yliopiston ylioppilaskunta
WaterFinns Ry
Viestintä ja kehitys -säätiö Vikes

Liite 2. Muuta järjestöjen kehitysyhteistyöleikkauksista kertovaa materiaalia

Fida (2015) *Fidan YT-neuvottelut päättyivät*. Uutinen 8.10.2015. <http://www.fida.info/fidan-yt-neuvottelut-paattyivat/>
Helsingin yliopiston ylioppilaskunta (2016) Hallitus jatkaa kehitysyhteistyön ja vapaaehtoistoiminnan väheksymistä. Tiedote 18.4.2016. <http://www.epressi.com/tiedotteet/talous/hallitus-jatkaa-kehitysyhteistyon-ja-vapaaehtoistoiminnan-vaheksymista.html>

Huhtanen A-M (2016) *Kehitysavulla on etsitty vammaisia lukituista takahuoneista ja kanaloista – nyt leikkaukset uhkaavat keskeyttää työn ja koulunkäynnin*. Helsingin sanomat 20.3.2016 <http://www.hs.fi/sunnuntai/a1458273492531?jako=b-5cdb998bbe292afaff455d16d35399b>

Kepa (2015) *Leikkaukset supistavat kehitysjärjestö Kepan toimintaa rajusti*. Tiedote 16.9.2015. <http://kepa.fi/uutiset/11570>

Kirkon Ulkomaanapu (2015) *Kehitysyhteistyöleikkaukset: Ulkomaanapu lopettaa työnsä viidessä maassa*. Uutinen 9.9.2015. <https://www.kirkonulkomaanapu.fi/ajankohtaista/uutiset/kehitysyhteistyoleikkaukset-ulkomaanapu-lopettaa-tyonsa-viidessa-maassa/>

Koivuporras-Masuka (2015) *Satojen kuurojen toimeentulo leikkurissa*. Blogikirjoitus 27.8.2015. <http://www.kepa.fi/jasensivut/jasenblogi/16663>

Köykkä K (2015) *Hyvästit*. Blogikirjoitus 14.10.2015. <http://www.fida.info/hyvastit/>

Laine P (2016) *Suuri kuristus*. Maailman kuvalehti 1/2016. <http://www.maailmankuvalehti.fi/2016/1/pitkat/suuri-kuristus>

Plan (2015) *Planin YT-neuvottelut ovat päättyneet*. Uutinen 2.10.2015. <https://plan.fi/planin-yt-neuvottelut-ovat-paattyneet>

Solidaarisuus (2015) *Leikkaukset jättävät tuhannet ilman apua Ugandassa*. Tiedote 8.9.2015. <http://www.solidaarisuus.fi/tiedote-leikkaukset-jattavat-tuhannet-ilman-apura-ugandas-sa/>

Starck A (2016) *Kehitysyhteistyöleikkausten vaikutukset näkyvät jo*. Blogikirjoitus 7.3.2016 <http://www.kepa.fi/jasensivut/jasenblogi/17450>

Suomen Lähetysseura (2015) *Suomen Lähetysseura lopettaa kehitysyhteistyön Vietnamin, Kiinassa, Angolassa ja Palestiinassa*. Uutinen 26.10.2015. http://www.suomenlahetykseura.fi/ls_fi/sivut/uutiset/suomen_lahetykseura_lopettaa_kehitysyhteistyon_vietnamin_kiinassa_angolassa_ja_palestiinassa

Vikes (2015) *Vikesin hanketoiminta puolittuu vuonna 2016*. Uutinen 11.7.2015. <http://vikes.fi/vikesin-hanketoiminta-puolittuu-vuonna-2016>

Yliopisto-TV (2016) *Kehitysyhteistyö kärsii leikkauksista*. Makasiiniohjelma, julkaistu 9.2.2016 <http://yliopistotv.uta.fi/2016/02/kehitysyhteistyokarsii-leikkauksista/>

Kepan taustaselvitykset

Kepan taustaselvitykset -sarja tarjoaa tietoa kehityskysymyksistä. Sarjassa julkaistaan Kepan tekemiä tai tuottamia selvityksiä, seminaari-muistioita ja artikkeleita. Niissä käsitellään muun muassa Etelän kansalais-yhteiskuntia, kansalaisjärjestöjen kehitystyötä ja poliittista vaikuttamista, kehitysyhteistyötä, vaikuttavuuden arviointia ja kansainvälistä kauppa-politiikkaa. Tekstejä julkaistaan useilla kielillä.

Selvitykset ovat Kepan verkkosivuilla osoitteessa:
<http://www.kepa.fi/taustaselvitykset>